

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 6 korona
Félévre 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

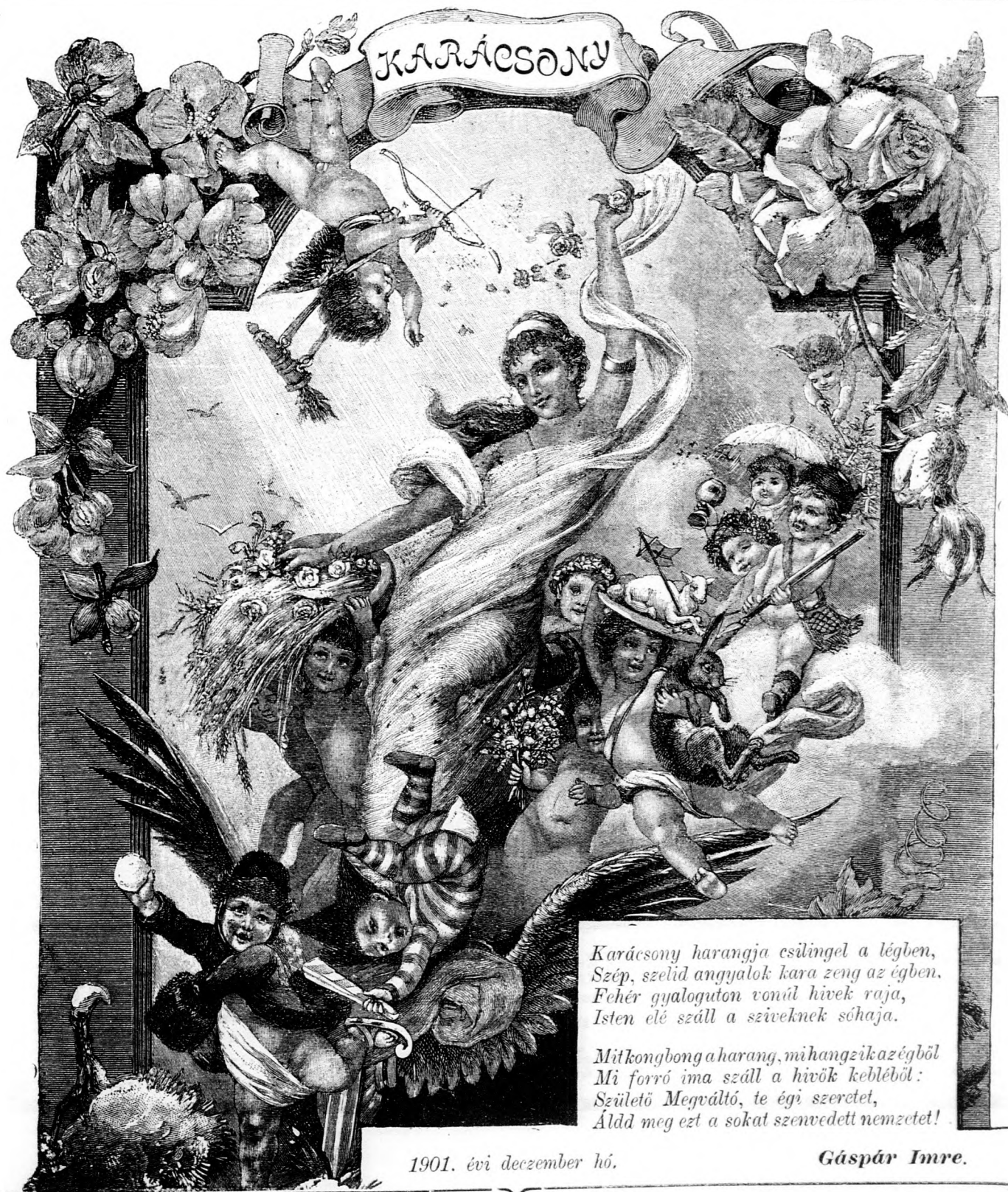
SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Karácsony harangja csilingel a lében,
Szép, szelíd angyalok kara zeng az égen.
Fehér gyaloguton vonul hivek raja,
Isten elé száll a sziveknek sóhaja.

Mit kongbong a harang, mi hangzik az égből
Mi forró ima száll a hívők kebléből:
Születő Megváltó, te égi szeretet,
Áldd meg ezt a sokat szenvedett nemzetet!

1901. évi december hó.

Gáspár Imre.

Szeretet, béke, igazság.

Ha a ma született kis Jézusnak jászol-bölcsőjét körül állhatnánk, mint valamikor a napkeleti bölcsek; imígyen fohászknánk hozzá:

«Kis Jézusunk, Te megszületél és meghaltál azért, hogy szívünkben szeretet, igazság és béke lakozzék. És a mi szívünkben mégis elégedetlenség és fájdalom honol. Megváltottad bűneinket és mégis bűnösök vagyunk. Feltámadtál halottaidból és mi még sem hiszünk a feltámadásban.

«Hogy arasznyi életünk itt e földön véget nem ér: óh, ebbeli hitünk meg nem tört kétezer év óta; hisz ezt tanítja a legutolsó fűszál is. Csak arra nézve száll meg a kétely bennünket, vajjon feltámad-e még egyszer boldog életre a magyar nemzet, a mi édes hazánk?!

«Hiszen zsarnoki uralom nem nyom el bennünket. Béke van s rablánczokat nem ver testünkre a győztes ellenfél. De rá veri a rablánczot szokásainkra, nyelvünkre és érzéseinkre az idegen divat. Fővárosunk a Babel városa. Uraink lenézik a magyar viseletet, elcserélik a magyar nyelvet s elhagyják a magyar szokást. Hát ez a mi sirba hulló magyar nemzeti jellegünk feltámad-e valaha?

«Hiszen béke van, de viseljük mégis a fegyveres adót, hogy görnyedünk beléje. Piros vér helyett, a verejték fehér vére folyik azért, hogy ágyu legyen, katonaság legyen. Hát vár-e feltámadás egy olyan igazi békére, melyet nem az ágyuk félelmes ereje, hanem a szeretet kiegészítő érzése biztosít a világ népei között?

«Hiszen a szeretet tanát hirdetjük két évezred óta. Csak emberbaráti intézményekre ez a kis Magyarország annyi pénzt költ, amiből összes ázsiai őseink bőven megélhettek volna. És mégis, miközben fizetjük a szeretet adóját, a nagy üldözi a kicsit, felekezet felekezetet bánt, karmol és mar mindaz, akinek csak egy csep karma van és szenvedő szomszédaink mellett részvétlenül megyünk el. Hát vajjon vár-e feltámadás arra az igazi szeretetre, amelyet nem a kényszerből fizetett adó, hanem az önkényt áldozó nemes érzés biztosít a népeknek?!

«Hiszen van jog, van törvény és van igazság a földi mértékek szerint. Ámde mindez megint csak kényszer mi rajtunk. Büntetni és

ölni kell a hatalomnak, hogy igazságot tartson. A tudós emberek egész hadserege áll résen a jog fölött. Szuronyerdő áll az állam háta mögött, hogy a törvénynek érvényt szerezzen. És a gyenge, a tudatlan, a könnyen hívó még az így felfegyverkezett igazság előtt is vesztes marad. Hát vajjon vár-e feltámadás arra az igazságra, amely fölött nem a fegyveres hatalom, hanem az emberek szívébe oltott méltányos érzet és tisztesség örökös?!

«Óh kis urunk Jézus, nagyon hatalmasak levénk mi már. Elménkkel uraljuk a földet, a vizet, a levegőt s uraljuk egymást is. De minél jobban tökéletesedünk, annál több a gondunk és boldogtalanságunk, mert annál több irt, tudóst és szuronyt kell tartanunk szívünk rossz vágyai ellen.

«... Javítsd meg szívünket Megváltónk, hogy gondtalanabbak és boldogok legyünk!»

ORSZÁGGYÜLÉS.

Az elmúlt heti országgyűlési krónikánk most valamivel szűkebbre szorul össze, mivelhogy a nagyságos képviselő urak — mikor e sorokat írjuk, — már hazautaztak a fővárosból, hogy együtt üljék meg a karácsonyi szent ünnepeket családjaikkal, több helyütt választóik körében.

A mult heti tudósításunkat az Ivánka Oszkár és Csávolszky Lajos közötti összeütközéssel fejeztük be, amiből csakugyan párbaj lett, még pedig sebesülés nélkül. A Csávolszky pisztolya csütörtököt mondott, amire azután Ivánka Oszkár nem is lötte ki a maga pisztolyát. *Szerdán, december 11-én*, leginkább erről a párbajról beszéltek az országgyűlésen, pedig az üléssteremben elég érdekes és az ország népét érdeklő beszédek hangzottak el. A vármegyei pénztárak és számvevőségek államosításáról, vagyis arról volt a véleményesere, hogy ezután a vármegyék ne kezelhessék a maguk pénzét sem, hanem kezeljék azt a kir. adóhivatalok.

Benedek János, fiatal debreczeni ujságíróból lett képviselő erősen nekiment a törvényjavaslatnak s azt mondta, hogy a kormány lassan-lassan ki akarja végezni a vármegyéket s hogy ezt a kivégzést valahogy valamivel megokolják, hát most kígyót-békát rákiáltanak a vármegyékre, pedig a becsületes hivatalnoknak mindegy, ha a vármegyét, ha az államot szolgálja. Ugyanebben a nézetben volt gróf *Wilczek Frigyes* is, aki azt állította, hogyha állami számvevők ellenőrzik a főszolgabiróságokat, akkor örökös surlódás lesz a számvevők meg a szolgabírák között. *Hellebronth Géza* tüzes, lelkes hazafias beszédet mondott a régi vármegyékről, rámutatva arra, hogy török, tatár, de még a németek ellen sem az uralkodók, hanem a vármegyék védték meg az országot. — Ugy van! Ez az igaz! — erősítették a szélsőbalon, meg az egész ellenzéken.

A miskolcziak érdemes képviselője, *Bizony Ákos* szintén úgy nyilatkozott, mire szerdára a megyei pénz-

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

Mauthner Ödön

27 év óta
csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

tárákról szóló vita véget is ért. Következtek a miniszterekhez intézett kérdések.

Bedőházy János hosszú lére eresztve azt kérdezte meg a kereskedelmi minisztertől, hogy miért nem építik már ki a székely vasutakat, melyek által a természeti kincsekben oly gazdag Székelyföld hozzáférhetőbbé válnék s gazdaságilag jobb sorsra jutna. *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter nem válaszolt az interpellációra, csak a fejével bólogatott, mintha mondta volna:

— A székely vasutak kiépülnek, csak előbb egy kis aprópénzt kell rájuk kérni a pénzügyminiszter kollégától.

Bizony Ákos azt kérdezte meg a közoktatásügyi minisztertől, hogy mi lesz az összedülőben lévő sajhídi iskolával, minthogy azt sem az állam, sem a község, sem a püspök nem akarja felépíttetni, így aztán 130 magyar gyerek marad iskoláztatás nélkül. *Wlassics* miniszter erre a kérdésre szintén később adja meg a választ.

Következett ezután *Schmidt* Károly szász képviselő kérdése a kormányhoz, hogy miért engedi meg, miszerint magyarországi lovakat szállítsanak Délafrikába az angoloknak. Elmondta az angolok kegyetlenségeit, amit a burokkal elkövetnek, nem kimélve meg az asszonyokat, de még a kis gyerekeket sem, akik az elpusztulásnak vannak kitéve.

— Szegény gyermekek! — mondta könnybeborult szemmel az öreg *Madarász* József.

Széll Kálmán miniszterelnök azt válaszolta a kérdésre, hogy annak szállítunk lovat, aki vesz tőlünk, mert szerinte a ló nem hadiszor s annak szállítását nem tiltja a nemzetközi egyezmény.

— Különben — mondta a kormányelnök — mi jó viszonyban vagyunk a nagy Angolországgal s azt a jó viszonyt kár volna megbolygatni.

A képviselőház többsége erre megelégedett a miniszterelnök válaszával, a kisebbség pedig azzal vigasztalta magát, hogy ami lovat mi kiviszünk az angoloknak, azt ugyis elveszik tőlük a derék burok.

Csütörtökön, december 12-ikén a képviselőház környékén megint egy sereg szociálista munkás volt, aki arra vigyáz, hogy valahogy a velük egy huron pendülő *Vázsonyi* Vilmos képviselőnek baja ne essék. *Vázsonyi* képviselő ur az ugyanis, aki nem akar párbajozni. Azt mondja erre neki *Pichler* Győző képviselő:

— Ha nem párbajozol, gyávának mondanak.

— Hadd legyen én gyáva — feleli *Vázsonyi* — de nem hagyom magam hasbalövetni.

A csütörtöki ülésen különben *Haydin* Imre, az egykori híres várnai főszolgabíró beszélt a pénztári javaslat mellett. A néppárt azonban alig engedte szóhoz jutni.

— Ez mer törvénytiszteletéről beszélni!

— Kétezer embert megfosztott választói jogától! — kiáltották feléje.

Bahó Mihály a javaslat ellen beszélt, míg *Széll* Kálmán miniszterelnök nagy beszédben kelt a javaslat védelmére, melynek legfontosabb részét az képezi, hogy a közigazgatás államosítását már a jövő esztendőben elkezdik kiépíteni. Az egész állami közigazgatás 14 törvénybe lesz iktatva s nem lesz többé restauráció, mert a király és a kormány fogja kinevezni ezután a megyei tisztviselőket. A kormányelnök beszéde után különben a javaslatot általánosságban szavazással elfogadták, mire *Förster* Ottó azt mondta:

— Olyan szép volt ez a szavazás. Ujrázzuk meg.

Ezen az ülésen intéztek kérdést a miniszterelnök-höz *Rakovszky* István és *Kovács* Pál néppárti képviselők aziránt, hogy Nyitra vármegyében még minden úgy van, mint Bánffy kormánya alatt. A tisztviselők, különösen a galgóczi új választást megelőzőleg erőszakoskodnak. Kérdik a kormányelnököt, hogy akar-e ezeken a bajokon segíteni.

— Akarok! — felelte *Széll* Kálmán.

Ezzel azután erre az esztendőre véget is ért az országgyűlés, aminek öröme a képviselők a képviselőházi elnökséget zajosan megéljenzették:

— Éljen! Éljen! Éljen!

Foglalkozzunk a néppel.

A minap egy gazdaggyűlésen megszívlelésre méltó tanácsokat adott egy katolikus plebános a gazdaközönségnek. Rámutatott arra, hogy a néppel, a földmivelő emberekkel foglalkozni hazafias kötelességük a nagyobb, tehetősebb gazdaembereknek. Egyedüli helyes mód erre a *gazdakörök* alakítása, melyekben a műveltebb és tehetősebb néposztály érintkezhetik a néppel, mert ha a népre hatni akarunk, akkor együtt kell vele tanulnunk. A tisztelendő ur beszéde során fölvetette azt a kérdést is, hogy *mi az oka a kivándorlásnak*. A sok ok között rátért arra is, hogy a gazdaosztály figyelme a földjére, annak javítására, állatai gondozására, gépjai beszerzésére irányul, de *elveszti szemel elől a munkást*, bemegy az istállóba, de nem megy be a cselédlakásba. A gazdasági cseléd egyik gazdától a másokhoz vándorol, e közben a lába alól a szülőföld talaját, szivéből a szülői ház drága emlékeit veszti el. Megszokva így a vándorlást, könnyű szerrel megy a tengeren tulra. Ennek megakadályozása végett a cselédet, ha hűséges, szorgalmas és munkaszerető, mindenképpen helyhez kell kötnünk, hogy ragaszkodjék a röghöz, mely a befaló falat kenyeret nyújtja. A tanult gazda nemes felfogásával nemesül a kisember lelke is, meg kell szivelnünk azt a gondolatot, hogy a gazdaságban nem veszett el az, amit a jó cselédnek adtunk. Vigyük bele tehát a szívet a gazdaságba. Törődjünk a kisemberrel, foglalkozzunk a néppel, oktassuk, neveljük a népet, mert sok ezernyi tömegei képezik a haza lakosságának zömét, erejét. A plebános megszívlelésre méltó tanácsainak bizonyára lesz azon a vidéken fogantatja, de mivel tudjuk, hogy *kettőn áll a vásár* a példaszó szerint, tehát a nép fiaiban is buzdoljon fel a tudás vágya és ne idegenkedjék azoktól, akik az ő javára — vele foglalkoznak.

Az ákosfalvi képviselő.

Makkai Zsiga bátyánk, az ákosfalvi kerület képviselője most már nyugodtabb, mert megbízólevelét, bár megtámadták, a kuria elutasította a támadás vádjait.

Legelőször is nagyösszegű vesztegetéssel gyanúsították a székely harisnyás képviselőt. Zsiga bátyánk erre megjegyezte nagy bölcsen, hogy az összes vagyona 23 hold föld. Ennek az értéke, ha tiszteresen veszik, akkor sem elég arra a vesztegetésre, amivel gyanúsítják. És csakugyan igaza volt, mert, mondjuk például, akinek huszonhárom forintja van, abból nem fordíthat háromszázat vesztegetésre.

Három választót neveztek meg, akiknek Makkai egy-egy forintot adott volna, de három közül egy nem is szavazott reá. A másik kettő pedig nyilatkozott, tanuk aláírásával, a vesztegetési vád ellen.

Azzal is vádolták a székely képviselőt, hogy

jelölése nem törvényes, mert két Makkai Zsigmond van a kerületben és nem volt kitüntetve, hogy *idősebb*. Ezt a vádat is hiába tették, mert az igazság, hogy ott személy iránt kételkedés nem volt. Ismerték jól Zsiga bát.

A kuria döntése kimondotta, hogy Makkai Zsigmond az ákosfalvi kerület megválasztott képviselője. A költségek a megtámadókat terhelik.

Itt megemlítjük, hogy ügyesebb kortesfogást nem tettek az országban, mint Makkai emberei, vagy talán éppen Makkai. Az adókönyveket ugyanis „Légrádi Károly nyomdája” készíti az államnak. Ezt használták fel egyes az ákosfalvi választásnál.

„Nézzétek meg székely testvérek az adókönyveket! Azt Légrádi csinálja. Ha nem csinálná, nem volna! Hát ti arra szavaztok, aki az adókönyveket csinálja?!...“

Dehogyan szavaztak arra. Inkább a darócruhás székely atyafit, Makkai Zsigát választották meg. Mégsem fajult el még a székely vér.

Hogy állnak a burok?

Harmadik éve foly a délafrikai szabadságharc. Dörög az ágyu, patakzik a vér azóta szakadatlanul és a nagy világ népei esodálva hallgatják a burok szabadságharcának minden fordulatát, minden mozdulatát. Szent karácsony ünnepén minket is érdekel a kérdés: Vajjon hogy állnak a burok?

Erre határozott feleletet adni igen nehéz. De annyi bizonyos, hogy a burok még mindig harcban állanak, még pedig erős harcban, mert az angolok szakadatlanul küldik az újabb csapatokat, lószállítmányokat. Az ünnepek előtt pár héttel, mintha esendesült volna a háború, amiből azt kell higgyük, hogy a burok újabb csapást mérnek a kifárasztott és szétszortott angol csapatokra. Már ezt így szokták a bur harcászok. Minden nagyobb ünnepnapon megemlékeznek az ellenségről.

Szinte bizonyosak vagyunk benne, hogy mire olvasóink kezébe jutnak e sorok, a bur golyók újabb diadalt csinálnak és az angoloknak kellemetlen érzéseket szereznek a szent ünnepekre.

A harcsterről jelentik, hogy a nem régen Luneburg mellett vívott ütközetben *Botha Lajost bal lábán a térde alatt egy golyó súlyosan megsebesítette*. Ha a burok fővezére megsebesült, akkor bizonyosan nagyobb ütközetek voltak, amelyekről az angol táviratok nem emlékeznek meg. Bizonyosan okuk van titkolni a harcstéri dolgokat, hanem később ugyis kiderül.

Igy áll a burok harca, vagyis ennyit tudunk a délafrikai szabadságharcról, de újra meglepetésekre számíthatunk.

Harcban a szabadságért. Ez lesz a címe a »Független Ujság« új regényének, melyet az újévi számban kezdünk közölni.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Lesz-e megváltás?

Egy-két nap és eljő a Karácsony, a szeretett magasztos ünnepe. A sziveket melegség tölti el a Megváltó születésének évfordulóján, számüzzük a keserűséget. A posta elviszi a *Független Ujság*-ot olvasóinknak, annak minden sora egy hön érzett kívánságot tükröz vissza: adjon az Isten a magyar népnek boldog és megelégedett ünnepeket. Boldogságot, megelégedettséget kívánunk: ezt a kettőt, a mi nincs s amire nagy szüksége van a magyar népnek.

Ugyvan, ugy. Tizenkilencszáz évvel a Megváltó születése után elbusulva sóhajtunk fel: lesz-e megváltás? lesz-e a mostani szomorú időnek vége?

Tizenkilencszáz évvel azután, hogy az emberiségre felvirradt a jobb kor hajnala, szomoruan látjuk, hogy bár a nap itt van, de *borus, sötét*. Borus, sötét, különösen nekünk magyar népnek.

Vissza-vissza sirjuk a régi jó időket, vágyunk jobb kor után. Elég volt a nyomoruságból, legyen hát végre megváltás. Mert lennie kell és lesz is.

Elkel tehát a jó kívánság, de elkel mellé a jó tanács is. Kedves nekünk a Független Ujság olvasó közönsége, ha kívánunk neki boldogságot, megelégedést, illő, hogy rámutassunk arra a messgyére, amelyen haladva mind a kettőt el lehet érni.

Tizenkilenc száz év előtt mi volt a megváltás? Hogy érte el azt az emberiség?

Ugy, hogy szakított a régi bűneivel, hódolt az új eszméknek. Így éri meg ma is a magyar nép a megváltást, a jobb kort. Szakítani kell a régi bűnökkel, hódolni kell az új eszméknek.

Szívünk melegével fejtegettük a Független Ujság e helyén, melyek azok az új eszmék, amik most urra lesznek a világon: azt hisszük, nem is volt meddő talaj egyetlen olvasónk lelke se. Szeretettel vetettük el nap-nap után a magot, amelyből kihajthat a boldogság, a megelégedés virága.

Elmondtuk, hogy boldog csak az lehet, aki *erős, hatalmas*, akit nem nyom száz ellenség keze.

Tégedet nyom jó magyar népem — te gyenge vagy — de erőssé teheted magad, ha összefogsz. A gazda a gazdával, az iparos az iparossal fogjon testvéri kezét: *szövetkezzék*. Megelégedett csak az lehet, aki kielégítheti minden jogos igényét: ezt is elérhetitek jó magyar véreim, nem kell hozzá más, mint *közös erővel* visszaállítani azt az időt, mikor még a magyar föld hasonlatos volt Kánaán földjéhez.

Szövetkezzetek!

Ez a jelszó, ez az eszme, amely diadalmasan járja be az egész világot.

Szövetkezzetek, hogy lerázzátok a nyakatokról az uzsorás pióca-hadat, hogy olesó, jó portékával lássátok el magatokat és hazátok népét; szövetkezzetek, hogy terményeiteknek: a bornak, buzának jó árat teremtsétek. Szövetkezzék az iparos iparostársával, hogy a közös műhely, közös munka hatalmasá tegye őket, mint a milyen a kenyérüket elvevő gyár.

Szövetkezzetek hazafiasságban, hazaszeretben, szövetkezzetek a külső és belső ellenség ellen.

Ha majd a szövetkezés szelleme átlengi teljesen a hazát: akkor lesz teljessé a megváltás munkája. Akkor karácsony csillagfényes éjszakáján, a Megváltó születésének e titokteljes évfordulóján hatása lesz annak, amit őszinte meleg szívvvel kívánunk most is:

Boldog, megelégedett Karácsonyt!
Boldog Ünnepeket!

Lehet-e tanító szövetkezeti könyvelő? A szövetkezetek ellenségei nemcsak nálunk, de külföldön is s különösen Németországban nagy kitartással küzdenek a mellett, hogy a lelkészi és tanítói állás összeférhetetlen a szövetkezeti könyvelő állásával. Evvel szemben tény az s talán éppen oka is a heves támadásoknak, hogy a szövetkezetek leglelkesebb hívei éppen a lelkészek s tanítók sorából kerülnek ki s a legtöbb szövetkezetnél a könyvelői állást lelkész, vagy tanító tölti be aránylag esekély, sőt sok esetben minden díjazás nélkül. Egy újabb előfordult vitás esetben a kalocsai főszentszék megengedte, hogy egy róm. kath. tanító a szövetkezetnél viselt könyvelői állást megtarthassa s kijelentette, hogy »a szövetkezetek üdvös működésére való tekintettel az érseki hatóság jövőre is szívesen meg fogja engedni, hogy tanítói ily szövetkezeteknél mellékfoglalkozást vállaljanak, ha a helyi körülményeket s a tanító működését tekintve, az engedély megadása ellen akadály nem merül fel.« Reméljük s hisszük, hogy a jövőre előforduló esetekben sem fog akadály felmerülni, amint nem merült fel eddig sem soha.

A szövetkezetek mint erkölcsnemesítők. Sok annak a száma, amit a szövetkezetek útján el lehet érni, és helyesen teszik a szövetkezetek, ha nemcsak a nép szükséges és okszerű hitelgényeit elégítik ki, hanem más a nép számára szolgáló dolgokra is kiterjesztik figyelmüket. Legutóbb egy torontálmegyei hitelszövetkezet az erkölcs javítását is kitűzte célul és hogy a megszorodott vadházasságok számát csökkentse, kimondotta, hogy azok, kik vadházasságban élnek, a szövetkezettől hitelt nem kapnak. Elhatározásával szép eredményt ért el, mert mindjárt az első évben tizenhét pár törvényesítette házasságát. Ezt csak példának említettük. Mindenesetre szép és dicséretre méltó az oly szövetkezet vezetősége, mely egyébként az anyagiakon kívül is törődik a nép bajaival.

Iparosok szövetkezettek! E czímen dr. Horváth János az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet ipari osztályának főnöke, egy 216 oldalra terjedő könyvet irt. Ebben a könyvben ismertette van az Országos Központi Hitelszövetkezetnek iparszövetkezeti rendszere teljesen és kimerítőleg. A könyv tanulságos és gyakorlati irányu olvasmány és így annak egyes fejezetei alkalmasak arra is, hogy szövetkezeti, vagy ipartestületi közgyűlések alkalmával felolvasások tárgyául szolgáljanak. Mivel pedig Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter ur a könyv kiadási költ-

ségei egy részének fedezéséhez állami segélyvel hozzájárult, a könyvet ipari szövetkezeteknek és az ipartestületeknek ingyenesen és portómentesen küldötték meg. Az egyes iparosoknak és oly gazdasági szövetkezeteknek, melyeknek iparos tagjaik is vannak, szintén hajlandók a könyvet ingyenesen és portómentesen megküldeni, ha ez iránt az Orsz. Közp. Hitelszövetkezethez fordulnak.

14 krajczár miatt. November havában történt, Maroskeresztúrt, hogy egy vasárnapon Kántor István 14 éves szolga gyerek és 14 krajczár tulajdonosa, Fülöp Gyula, Lajos és Károly, Aszalós János és Albert és Mészáros János hasonló pajtásaival játszadozott. Ez utóbbiak összeegyezték, hogy Kántor Istvánt esiklandozni fogják s eközben a zsebkendőjébe kötött 14 krajczárt elveszik tőle. A tervet végre is hajtották s a pénzen pálinkát vettek és megitták. Kántor később észrevette megkárosítását és panaszt tett társai ellen a falu böles bírása előtt, aki neki gazdája is egyszersmint. Ez aztán felfujta ezt az inkább gyermekesínynek nevezhető kicsi esetet, esendőrt kevert bele s bárha a tettesek a kárt bőven megtérítették, mégis erővel rablásnak minősítette a dolgot. Ez okon ültek kedden, a nevezettek az esküdt bíróság előtt, a vádlottak padján. A közvádló kir. ügyész azonban az esetből sem a rablás, sem a tolvajság büntetést megállapíthatónak nem látta, miért is a vádat elejtette.

Gyilkosság parancsszóra. Tíz esztendei szolgálás után Sebestyén Lajos feleségül kapta a gazdája, Kis Pál uszodi földmives Juliska leányát. A szegény szolgaleány nagyon tetszett azonban az anyósának is s mivel nem hajlott az öreg asszony csábító szavára, feleségéstől kitagadták. Idő múltán mégis összekuporgatott valamit s házat akart venni a falu szélén. A pénz azonban nem volt elég, hát megpróbálkoztak a szülői háznál. Az öreg Kis Pál jótállását kérték, de hiába, mert Kis Pálné megint megakadályozta az urát, hogy a fiatalokon segítsen. Sebestyénné a tagadó válasz után azt mondta az urának:

— Menj ki a dinnyeföldre s üsd agyon a zsu-gori apámat!

Sebestyén Lajos szótfogadott s ásóval agyonverte az öreget. A csendőrök négy napig hiába keresték a gyilkost, ötödnapi Sebestyénét vallomásra kényszerítette a lelkiismerete. A kalocsai esküdtbírák előtt a házaspár töredelmesen bevallotta cselekedetét. Az esküdtek a férjet örökös rabságra, az asszonyt pedig a büntetőtörvénykönyv kilenczvenkettedik enyhítő szakaszának alkalmazásával tizenöt évi fegyházra ítélte. A királyi ügyész keveselte az asszony büntetését és semmisségi panaszt jelentett be. A kuria alaposnak találta a közvádló semmisségi panaszát, mellőzte az enyhítő szakaszt és Sebestyén Lajosné szintén életfogytig tartó fegyházra ítélte.

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékotokat adjátok tudtul mielőbb az előljáróságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“-nak ez évben ez az utolsó száma, aztán átlépünk a nyolcadik évfolyamba. Immár hétesztendő pályafutás van mögöttünk s az olvasóközönség megítélhette, vajjon sikerült-e elérni azt a célunkat, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek? Munkásságunknak legszebb jutalmát abban látnánk, ha törekvéseinket siker koronázta volna; és hogy ez el nem maradt, bizonyíték erre nemcsak az, hogy lapunkat a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége“ hivatalos közlönyéül választotta, de büszkén hivatkozhatunk arra is, hogy a „Független Ujság“ ma már a magyar független polgári osztály legelterjedtebb és legkedveltebb heti ujsága. Becsületes munkával kivított sikerünknek titka az, hogy mindenkor az ország legmagyarabb s legnagyobb zömét alkotó polgári osztályának érdekeit tartottuk szem előtt: tehát a földműves, a kisiparos jóvoltáért s a fáradságos, de tisztos munka védelméért harcoltunk.

Azok a törekvések, amelyek működésünkre, eddig is irányították, a jövőben is vezércsillagunkat fogják képezni. Valamint a multbani azonképen a jövőben sem fogunk megszűnt elsősorban a vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények létesítését sürgetni; törekedni fogunk szövetségi téren utmutatással szolgálni és serkenteni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni; mulattató cikkeinkkel szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani; képeinkkel a hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni és a hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni; végül levelesszokrényünkben a mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.

Nem hagyhatjuk megemlítés nélkül, hogy talányaink megfejtői között hetenként több regénykötetet osztunk ki. Ezenkívül gondoskodunk arról, hogy évente legalább egy érdekesítő, de hazafias irányu regény is jelenjék meg a „Független Ujság“-ban, így legújabb regényünk közlését, mely „Harcban a szabadságért“ címet viseli, már az ujévi számban megkezdjük.

A „Független Ujság“ karácsonyi ajándékkal az idén is minden előfizetőnek ingyen küldi meg a „Szövetségi és Gazdasági

Évkönyv“ 1902. évi folyamát, mely egy 10 ives könyv, amely naptári részen kívül hasznos olvasmányokkal van telesteli s szövetségi és gazdasági téren egész éven át hasznos utmutatója előfizetőinknek.

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak új előfizetőket is szerezni.

Az előfizetési ár;

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőinknek megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

==== Előfizetőinknek és munkatársainknak boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk! ====

A »Független Ujság«

Karácsonyi ajándéka.

Lapunk jelen számához mellékelve minden előfizetőnknek karácsonyi ajándékkal küldjük a „Szövetségi és Gazdasági Évkönyv“-et, mely az 1902-ik évre szóló naptárt is tartalmazza. Valóságos kincsesháza ez a szövetségi és gazdasági tudnivalóknak. Bő tartalommal, számos képpel diszitve. Főtörekvésünk mindig az volt, hogy olvasóinkat mindenkor értékes ajándékkal lepjük meg, éppen ezért adjuk a „Szövetségi és Gazdasági Évkönyv“-et, melyhez hasonló gazdag tartalmu ajándékkal egyetlen magyar lap sem kedveskedik előfizetőinknek. A karácsonyi ajándékot nemcsak jelenlegi előfizetőink, hanem minden ujonnan belépő előfizető is teljesen ingyen kapja meg.

A „Független Ujság“ szerkesztősége.

Azon t. előfizetőinket, akiknek előfizetése december hó végével lejár, felkérjük, sziveskedjenek az előfizetést a folyó hó 17-én külön levélben elküldött postautalvány felhasználásával mielőbb megujítani, hogy a lap rendes küldése folytatható legyen.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

A király karácsonya. Bécsből jön a hire, hogy a király kedden, e hó 24-én Wallseebe megy, hogy a karácsonyi ünnepeket Ferencz Szalvátor főherczeg és Mária Valéria főherczegnő családja körében töltsse. Az uralkodó pénteken, e hó 27-ikén visszatér Bécsbe.

Aranylakodalom az uralkodóházban. Február 27-dikén aranylakodalmi ünnepség lesz Rainer főherczeg családjában. Érdekessé teszi az ünnepséget az a körülmény, hogy ez lesz az első aranylakodalom a Habsburg-házban. Házassági évszámokban a legmagasabbat ő Felsőge szülei érték. Ferencz Károly főherczeg és Zsófia főherczegnő negyvennyolcz évig éltek együtt, amikor 1872. év május 28-ikán Zsófia főherczegnőt elszólitotta a halál. Ferencz Károly hat év múlva halt meg a neje halála után. Karolina Mária főherczegnő, Mária Terézia leánya 1768-ban, — 16 éves korában, — ment nőül IV. Ferdinánd nápolyi királyhoz, 62 éves korában hunyt el, 46 éves házassága után. 44 évig élt házasságban királyunk boldogult emlékü királynénkkal. 42 éves házasság után halt el Mária Izabella toskániai nagyherczegnő. — A belga királyné 1903. év augusztus 22-én tartja aranylakodalmát, 1853-ban történt ugyanis Mária főherczegnőnek (a mostani belga királyné) József nádor leányának, a brabanti herczeggel való egybekelése. A brabanti herczeget pedig most II. Lipót királynak nevezik.

Mátyás király pecsétnyomója. A békésmegyei muzeum igen értékes történelmi tárgygyal gyarapodott: Hunyadi Mátyás királyunk pecsétnyomójával. A pecsétnyomót Wenckheim Henrik gróf, békésmegyei birtokos, egyik külföldi utjában vásárolta. A pecsét abból az időből való, midőn Mátyás király Bécs városának is ura volt. A pecsétnyomó kopottsága és az akkori kor szokatlan gót betűi miatt a szöveget nem lehet teljesen elolvasni.

Uj Kossuth-szobor. Sárospatakon is megindult immár a mozgalom, hogy Kossuth Lajos áldott emléke szoborral megörökíttessék. A szobrot a jövő év őszén Kossuth századik születésnapján óhajtanák leleplezni.

Megfagyott gyermekek. Sztodola Andrásné luzsnai lakosnő vasárnap reggel két kis gyermekét beküldte Rózsahegyre. A két gyermek délután három óra után elindult hazafelé, de másnap sem tértek haza. Aggódó édes anyjuk másnap reggel utrakelt, hogy bemenjen Rózsahegyre a gyermekek után tudakozódni. Amint az erdőn keresztül haladt, két gyermekét egy fatörzs mellett lebukva találta, mind a

kettő meg volt fagyva. Mellettük hevert érintetlenül egy zsák élelmicikk, amit haza akartak vinni. A két megfagyott gyereket hazaszállították Luzsnára s megkísérelték, hogy életre keltsék őket, de minden kísérlet hiábavaló volt.

Ládában Amerikába. Hamburgból New-Yorkba, mint már említettük, úgy utazott Bek János budapesti szabósegéd, hogy gyorsteherárúnak adatta fel magát egy ládában, amelyre kívül ráírta, hogy: vigyázat. A hajót azonban vihar érte s hét nappal később érkezett New-Yorkba, úgy hogy Beket éhségtől elaléltan vették ki a ládából. Bek azért utazott ládában, mert nem volt száz dollárja, a nélkül pedig nem szabad amerikai földre lépni. New-Yorkból most azt táviratozzák, hogy a bevándorló bizottság megengedte Bek Jánosnak, hogy amerikai földre lépjen, noha nem rendelkezik a törvény szerint követelt összeggel. A bevándorló bizottság kijelentette, hogy ez az ember, aki oly nagy fáradságnak vetette magát alá, csak hogy amerikai polgár lehessen, megszerezte magának azt a jogot, hogy amerikai polgár legyen. Beknek már többen ajánlották, hogy kiállíttassa magát, de Bek visszautasította az ajánlatokat.

A szökött katona sorsa. Temesvár kültelekein egy csontvázzá aszott, rettenetesen elesigázott embert találtak, akin a 101. gyalogezred foszlányokra tépett egyenruhája volt. Kórházba vitték a tehetetlen embert és ott kiderült, hogy szökött katona. Andor Mihály a neve, Fehértemplomból szökött meg az ezredétől és szülőhelyére, Békés-Csabára igyekezett. Éjjeli menetben leirhatatlan nélkülözések között Temesvárig jutott, ahol erőtlennül összerogyott.

Megfagyott a gyermekei sirján. Egy baranyamegyei községben a megható és önfeláldozó anyai szeretetnek szivszakasztó példájáról adnak hírt lapunknak. Özv. Balázs Évi napszámosasszonynak rövid idő alatt mind a négy gyermeke meghalt kanyaróban. Mikor a negyedik gyermekét is elhantolták, a szerencsétlen anya megőrült. Majd éjnek idején kiszökött a házból s kiment a temetőbe gyermekei sirjához. Családja csak reggel vette észre eltűnését s keresésére indultak. Meg is találták a temetőben a nyolcz évet élt kis Eva félig kiásott sirjában — megfagyva. A boldogtalan anya kezével ásta ki a sirt, miközben elalélt s ott a sirgödörben megfagyott.

Száznolcz éves asszony halála. Maleczó sármegyei községben e hó 14-én száznolcz éves korában halt meg meg Weisz Rozália. A matróna mindig egészséges volt, látása és hallása csak az utóbbi két évben gyöngült meg, de emlékező tehetsége a legutolsó perczig meg volt.

Nagyevő. Egy apró, meglehetősen czingár kéményseprő legény, kinek kinézéséből egyáltalán nem lehet különösségre következtetni, — esodadolgott eselekedett egyik vidéki kis város füszerkereskedésében. Tíz perez alatt — és nem fogadásból, — 51 darab muszkát evett meg. Csak egymásután, rágás nélkül nyelte el a halakat. Még többet is megevett volna, de senki sem vállalkozott helyette arra, hogy a halak árát kifizesse. A kéményseprő legény s az elnyelt halak a körülményekhez képest jól érzik magukat.

„Góbéságok“ kacagtató székelly históriák és elbeszélések. Irta Péterfy Tamás. A „Független Ujság“ előfizetői kedvezményes áron 2 korona helyett csak 1 korona 20 fillérért rendelhetik meg az irónál. Czim: Budapest, IX. Köztelek.

A megölt Herkules. Derécskén Radi János, a falu rettegett Herkulese, valami asszony miatt késsel állított be Sőrő Ferenczhez. Sőrő fia látva apja veszedelmét, a támadó háta mögé került s három fejszecepsappal fejét széthasította. A fiatal Sőrő önként jelentkezett.

Földrengés Zágrábban. Zágrábból írják, hogy ott kedden délután 3 órakor heves földrengés volt. Több ház erősen megrongálódott. A kémények igen sok helyen összedőltek. A lakosság rémülete nagy volt, de senki sem sérült meg. A földrengés északkeletről délnyugati irányba vonult és mindössze öt másodpercig tartott.

A megvadult lovak áldozatai. A monori vásáron nagy szerenestlenség történt a minap. Horváth Mihály uri lakos feleségével együtt behajtott a vásárra, de amint a szekérről leszállt, lovai megbokrosodtak s a szekeret elragadták. A megvadult lovak elgázolták özvegy Kacsó Andrásné, ki nyomban meghalt, továbbá Barta Imre 12 éves fiút is. kinek a fejét szétrúgták. A kocsi később darabokra zúzódott s a benne ült Horváthné és gyermeke is kifordultak belőle. Horváthné esés közben koponyarepedést szenvedett és még aznap meghalt. A kis Horváth-fiu szintén súlyos sérülést szenvedett.

Disznók. mint utczaseprők. Ami derek koczáink ugyanesak elbámulnának, ha tudomást szereznének arról, hogy Chikagóban testvéreiket mily diszes városi szolgálatra akarják alkalmazni. Egy chikagói polgár ugyanis azt az ajánlatot tette a városnak, hogy tekintettel a város rossz anyagi helyzetére, ne alkalmazanak utczaseprőket, akiknek naponkint legalább két dollárt kell fizetni, hanem e célra vásároljon sovány sertéseket és boesása szabadon a városba, azok majd felfalják a hulladékokat. Hogy el ne lopják az utczaseprőket, nevezék el őket «városi disznóknak» és hátukra süssék rá a város peesétjét. Ha a sertések meghíznak, akkor a város jó pénzért eladhatja őket és így az utcza tisztításán kívül még nagy hasznot is fognak hajtani. Az ajánlatot tevő reméli, hogy ily módon Chikágó lesz a világ legtisztább városa.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A muraközi fajtájú ló.

Mint afféle lókedvelő ember, aki konyit is valamit ennek a nagyhasznu állatnak a mivoltához, fogtam magam a mult nyáron s lementem a Muraközbe, hogy megnézzem már a szülőföldjén is azt a lovat, amely Magyarország oly szép igás állatja. Elmentem a muraszombati vásárra, ahol a muraközi lovakat nagy számban lehet együtt látni.

Amint oda értem, hát ott már javában dolgozott egyik gazdasági lapunknak a munkása, éppen nekiszégezván fényképező gépét Nagy István uram azon lovának, amely az idenyomatott képen látható.

Ettől a jó gazdától kérdezősködtem aztán a muraközi ló felől. El is mondta minden szépitgetés nélkül, hogy aligha nem Stájerországból származott be Zala és Vas megyébe a muraközi ló.

Firtatni kezdtem tovább, erről is, arról is, mert egy kissé nehezen adta a szót és így megtudtam tőle legelőbb is azt, hogy jó ló ám az a muraközi, de nagyon!

— Ha nem hiszi, nézze meg az ur ezt a lovat, s aztán mondja, hogy nem jó ló-e?

Kedvem lett volna az öregbe belékötni, belé is kötöttem hát, de csak amugy szőrméntében.

— Amint az ide összeverődött lovakból látom, nem lehet ez a muraközi ló valami nagyon tüzesvérű állat, aztán azt veszem észre, hogy nagyságra nézve egy kicsit nagyon is felemás.

— Tüzesvérű? Mi a manónak legyen a mi lovunk tüzesvérű? Persze, hogy csendes, jóindulatu, inkább a lassu munkát szerető, de aztán az erős dolgot is jól bíró ló ez a miénk, amely hajnalhól éjjelig dolgozik eke előtt s ha szükséges megtesz azért koczogva egy nap 12 mértföldet is.

— Mit gondol kegyelmed, bátyám, lehetne-e ezt a lovat máshol is tenyészteni?

— Lehet azt, uram, mindenütt, ahol nagy szárazság nem jár s ahol megterem a jó herésfü.

— Aztán van-e haszon mellette?

— Csordul, cseppen... hiszen a lovunk után pénzünk, uram.

— Ugy! Es mennyiért adná oda ezt a lovat, ha jól körülvennék érte?

— Háromszázötven forintért, uram, annyit megér testvérek közt is.

— Nem lesz sok egy esikóért?

— Háromszázat már ígértek érte, olesóbban nem adom.

— Hát azután tudnák-e más vidéken is tenyészteni ily szép haszonnal a muraközi lovat?

— Hogyne; nem kell ahhoz uram semmi különös tudomány. A jó anyától, jó apától származó formás, egészséges kanczacsikót 3 éves korában felhátjuk, ha csak lehet ugyanilyen esődörrel, mert az zömök, jó mag, aztán kiméletesen dolgoztatjuk azt a vemhes kanczát, míg leellik s azután is, hogy leellet. A csikót 5 vagy 6 hónapig szoptatjuk s nem bánjuk, ha már 5 hetes korában kap is rá az anyja eleségére. Nyáron a kanczát zöldtakarmányon tartjuk, de here kell, hogy legyen abban a zöldség-

JENCS-féle

Magyar Restitutios-Fluid lovak és szarvasmarháknak.

Az állatok izomerejét fokozza, kitaratóvá, erőssé teszi; megátolja a lábak merev benulását, az intágulást s az ugynevezett pókcsodást.

— Ára 2 korona. —
Postán 2-60 korona beküldése után bérmentve küldi:

JENCS VILMOS győgszertára
Budapest, II. ker., Széna-tér I. sz.
Főraktár:

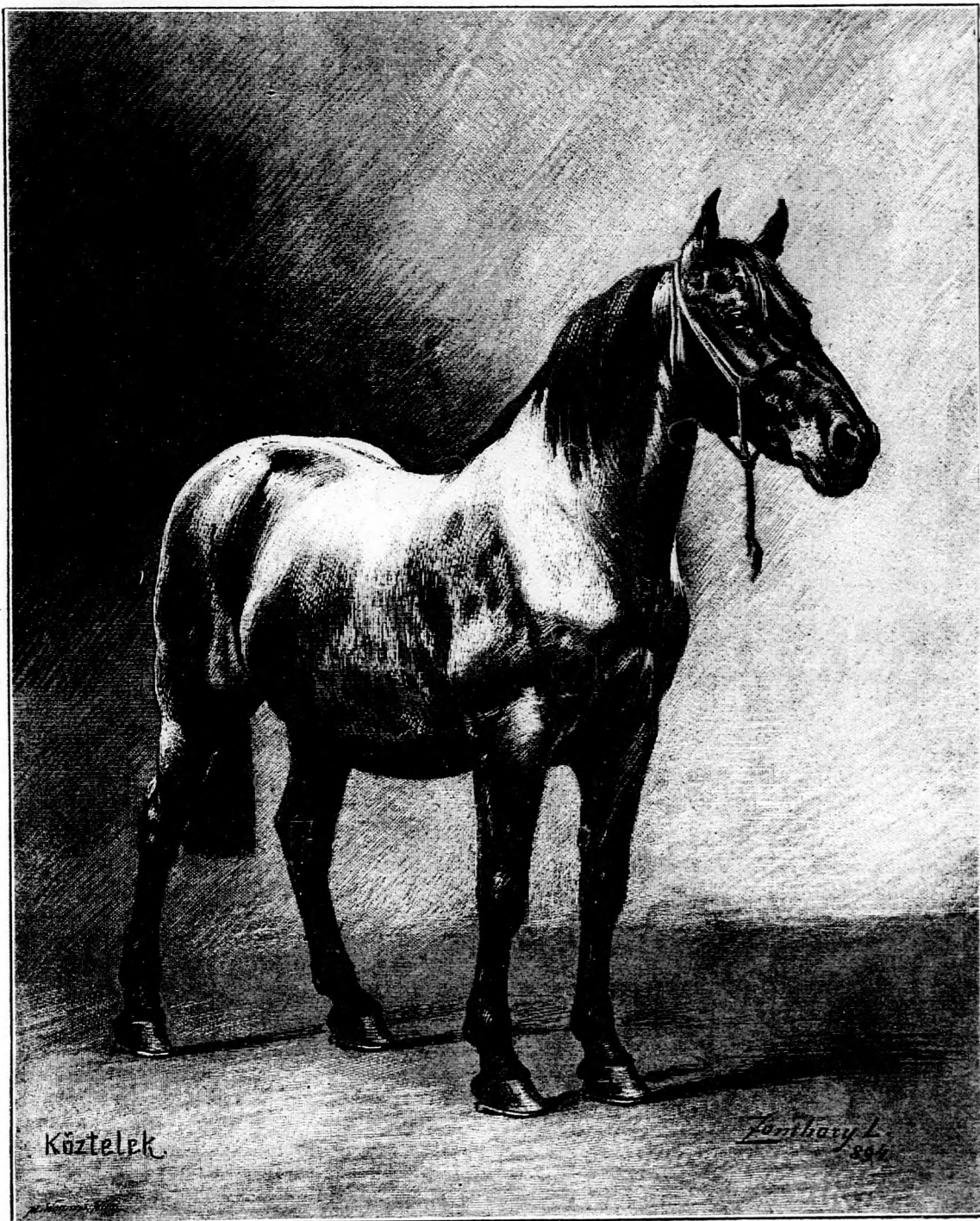
Dr. Egger, Nádor'győgszertárában
Budapest, VI., Váci-körut 17.

ben bőven; télen pedig adunk neki ily fűből való szénát, összerázva zabszalmával, melynek kalászaiban nem sajnáltunk egy kevés szemet hagyni.

Ha azután az asszonynépség a ló elé lopkod még olykor egy-két marék kukorica-darát, korpát s más egyéb abrakfélét, meg egy pár tököt, répát,

már mi, mégis jó tágas, szellős száraz helyen tartjuk őket. Próbálja meg az ur s ha kárát látja, ne mondja, hogy becsületes ember vagyok.

Ahhoz, amit Nagy bátyánk imigy elmondogatott, nincs mit hozzá tennem. Aki érteni akar, érthet abból. Beeses gazdasági igáslóanyag az a

Muraközi fajtájú ló.

nem kell félni, hogy az a kanca, meg a esikó nem diszlik.

Ezeket a takarmányokat méregetni nem szükséges, de azt már megmondom, hogy minden etetésre annyit kell belőlük a ló elébe tenni, hogy két óra hosszáig legyen mit ennie s a szálás után itatni kell.

Az istálló iránt se kényes a mi lovunk, de

muraközi, vessünk szemet reá, tenyészsűk, ahol lehet, mert kapós jószág az itthon is és a külföldön is. Tizenkét olyan vevőt láttam ezen az egyetlen vásáron, aki 50—200 darabig akart vásárolni de mert nem volt annyi ló, amennyit vásárolni akart volna, üres kötőfékekkel volt kénytelen messze hazájába visszatérni.

A burgonya vetőgumó nagyságáról.

Arra, a kérdésre, hogy burgonyából milyen vetőgumót legjobb használnunk, azt felelhetjük, hogy közepes nagyságút. A nagy vetőgumó a legtöbb esetben nem áll a termés nagyságával arányban, míg a kis vetőgumók után termelt gumók egyenletlenek s többnyire kisebbek maradnak.

Nagyobb gumó után nyert burgonyabokor.

A feltüntetett ábrán egy burgonyabokor látható, amely egy kísérlet után termelt burgonya fényképe után készült. A kísérlet a következőképpen fogantatott. Az apró gumókból 400 □-öltre 105, a nagyobb gumókból 330 kgramm lett vetve. Egyenlő területre tehát egyenlő sor- és növénytavolságra ültetett kétféle nagyságú burgonya közül a kisebb gumókból $\frac{1}{3}$ -al kevesebb vetetett el.

A kétféle burgonya vetése egyidőben következett be, de további fejlődésében a nagyobb gumók haj-

tásai erőteljesebb növekedésükkel tüntek ki; ezen különbség azonban a töltögetés idejekor már elenyészett s tudva sem lehetett volna a két növényzet fejlődésében különbséget tenni. Az ábrán bemutatott burgonyabokor a nagyobb gumók után nőtt burgonyabokrot tüntet fel, amely így is látható milyen szép volt, dus lombu és gumói *egyenletesek*, kiegyenlített nagyságúak, míg a kis gumók után nyert bokornál a gumók nagysága rendkívül eltérő volt, elkezdve az igen aprótól a nagytestűig minden változat fel volt található rajta. A kis gumók után nyert termés *egyenetlen* volt, úgy hogy más esztendőre ebből vetni azért sem lenne tanácsos, mert még jobban elaprósodna és bármely jeles fajta, elvesztené jó tulajdonságait.

Termés tekintetében nem volt nagy különbség. Nagy gumók után termelt 400 □-ölnön 29'30 mm., 1 kat. holdra esne tehát 117 mm.; kis gumók után termelt 400 □-ölnön 28'30 mm., 1 kat. holdra esnek tehát 115 mm.

A nagyobb gumók után nyert 2 mm. holdankinti terméstöbblet nem áll arányban a nagyobb vetőgumók utján elvetett háromszoros vetőmag-súlylyal.

Ezen kísérletből is tehát azt vonhatjuk le, hogy az apró és közepes nagyságú vetőgumók utáni termés egyforma, de a kis gumók után nyert burgonya elveszti kiegyenlítetttségét s végre is az illető burgonya elaprósodásához, fejletlenségéhez vezetne.

Eppen ezért szorultságból, szükség esetén felhasználhatjuk az apró gumókat is, ültetésre, de ezen termésből a közepes nagyságú fajtahű gumókat kiválogatva kell a jövő évre vetésül felhasználnunk.

Jó vetőmagot a közepes gumók adnak; s azért vetésre ezeket felhasználni legyen az elv.

Czélszerű szemellenző.

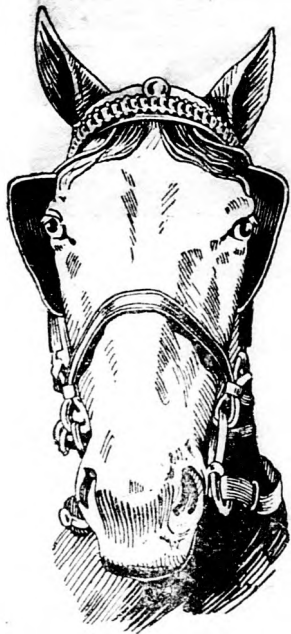
A szemellenző, — mint tudjuk — azért alkalmaztatik a kantárra, hogy a ló tekintetét előre irányítsuk s az esetleg a háta mögött történt dolgokról figyelmét elvonjuk. Helyén való ez, különösen ijedősebb lovaknál és addig, amíg a szemellenző a ló szemét nem sérti. A szemellenző,

ha úgy vesszük, higadtabb lovaknál egészen felesleges is, mert a mellett, hogy a ló szemét sérti, szeles, poros időben a szemet visszaveri a szembe, ami gyulladást s később nagyobb szembajokat is okozhat.

Helyes dolog volt tehát egy olyan szemellenzőt készíteni, amelyet szembe és oldalról nézve ábráink tüntetnek fel s amely a lovat az előre és oldalt nézésben és látásban nem gátolja, de a hátralátást nem engedi meg.

Ilyen ellenzők alkalmazásával ki van zárva az,

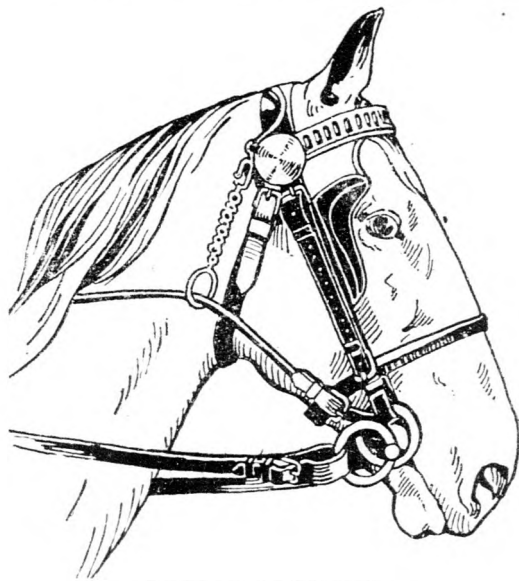
hogy a ló szemeinek rontásával csak előre nézhesen s ki van zárva az is, hogy a szemfedő a látószervekre ráüthessen, mint a régi formájú kemény szemellenzők. Végre a bemutatott szemellenző szeles és poros időben sem veri annyira vissza a szemetet s így a szemet nem rontja.

Czélszerű szemellenző.

Ha a szarvasmarhánk tetvesse lesz, igen jó eljárás lesz 10 gramm porrá tört petrezselyemmagot 20 gramm disznózsírral, vagy vajjal összekeverni s ezzel kenetjük be a legtetvesebb részeket. Jónak mondják azt is, ha olyan vízzel mossuk meg a tetves marhát, amely vízben burgonya főtt.

A mezei egér, amint tudjuk, rendkívül szapora állat. Az áttelelt egérpártól április közepe táján

Czélszerű szemellenző.

származnak az első fiak, rendszeren 6—7. Ezek a fiók már augusztusban fiadzanak és pedig átlag ötöt, októberben másodsor. Ez alatt természetesen nemesak a fiatalok, de a szülők és nagyszülők is hiven szaporodnak, úgy hogy egyetlen pár egértől kedvező viszonyok közt egy év alatt 500 utód származhatik.

Szerencsére azonban ez a legkedvezőbb szaporodás csak ritkán esik meg, mert az egereket az időjárásen kívül sokféle állat pusztítja.

Zavaros borecetet tisztítunk, ha az ürmeknek a gyökerét megmossuk, melyet ha zavaros borba tesszünk, mindjárt megtisztul. Zöld utifüvet téve a borba, ez a bort széppé és tisztává teszi. Összekeverünk egynéhány tojásfehérjét egy tálban, erre töltünk ugyanannyi tiszta bort (pl. ecetet), ezt jól összekeverjük, majd újból bort töltünk hozzá s ismét

A falu bölese.

összekeverjük, azután betöltjük e folyadékot azon edénybe, melyben a bort tartjuk és jól bedugaszoljuk a nyílást.

A tyukok színe. Több tapasztalt baromfitenyésztő azt állítja, hogy a tollak színéről valamennyire következtetni lehet a tojóképességre. Nevezetesen bármi fajú tyuknál a barna, vagy sárgásbarna toluak jobb tojók volnának, mint más színűek. Ezt csak felemlítjük, mert nem vagyunk hajlandók elhinni, de megfigyelni és tapasztalatainkat közölni mégis jó.

A betlehemi angyalok.

Óh szent karácsony, szép karácsony
Én édes ünnepem,
Tudod-e, hogy milyen nagy számadással
Tartozol te nekem?
Lásd jönnek évek, mennek évek,
S szívemben én ma is csak az vagyok,
A kinek egykor, régen fölavattak
A betlehemi angyalok!

Igaz, hogy akkor más világ volt
Tisztább, mint a mai.
Óh, akkor én még könyüt sohse láttam
Ártatlan hullani.
De jó is volt tőled tanulni akkor,
Hogy a szegények ha jók: gazdagok.
Testvériséget mit hallelujáztak
A betlehemi angyalok.

S hallelujáztak száz egyébről,
Hogy a ki árva: szent,
Hogy az a fő, miképp' tudunk szeretni
Testvért és idegent.
A szenvedőkhöz lehajolni tudni:
Ez az érzésünk kincsnek legnagyobb,
S zengettek édes ember-szeretetről,
A betlehemi angyalok.

Óh, szent karácsony, szép karácsony,
Én édes ünnepem!
Tudod-e hogy ah! vesztetre fogant meg
Mindez a lelkemen.
Megmosolyognak, kicsufolnak érte,
Hogy alvajáró, balgatag vagyok...
Felelj nekem rászédtek volna-e hát
A betlehemi angyalok??

Felelj nekem, mondd a szívemnek:
Csak bizz, remélj, szeress!
A szeretet a mennyország sugára,
Más világ jegye ez!
Egy szebb világré, mely előbb-utóbb majd
Elűz minden borulatot...
Boldog vagy, míg megérted, mit dalolnak
A betlehemi angyalok!!

Szabolcska Mihály.

A tárogató.

(Képpel.)

«Fe-je-de-lem, fe-je-de-lem!» tagolva száll a
tárogató mélabus hangja keresztül rónán, hegyeken.
Ki önt beléje életet, ki hallja szavát?...

A mult időt, eltűnt század keservét ki ébreszti
sirjából fel, ki érti meg?? Oh szent a hit s a szabad-
ság népének Istene egy napsugárba, szellő sóhajába.
madárdalába küldi hozzánk le a nagy dicső napok-
nak emlékeit, s mintha úgy hallanánk tárogató szó-
nál nagy Rákóczy hangját, riadóját, buját s mély-
séges keservét.

«Jöjj-jöjj közénk, várunk reád, egy életünk van,
vedd, fogadd.»

A béreztetőn királyi sas fegyverzörejt, harczi-
zajt hall. A lengyel gránit elmarad és nő a had,
mind, mind nagyobb s a lelkesedés egyre tart.

«Elő élénk fejedelem vezesd csatára népedet,
és mint az orkán, mint a vizár áttör gáton, erdön.
hegyen e sereg és szélylyel töri a rabbilineseket.
Az elnyomásnak vége lesz, só jut a nép kenyérébe
és a vitézek véreből a nemzet újra élni fog. Az Isten
jó, segíti majd, csak egyetértsen a magyar... Ármány-
kodás, s te népszeszély, mely olykor a nagyokra
törsz, távozzatok, s szent lesz az ügy.

Nyílnak a várak kapui, nemes és pór táborba
száll, lesz-e erő, mely ellenáll? örök igazság légy
velök. Bár győz a had, átok veri, a esüggedésnek
szelleme ottan lebeg fejük felett és összetartani nem
tudott. Trencsényi sik, a sirjaid magyar vitézeket
takarnak, az eltemetett harcosok e népre örökül
hagyták a sóhajt, önhibáink felett. A balszerencse

hozta úgy, hogy a vezér elessen itt, s mire feleszmélt, már a hír vesztett csatáról szólhatott.

Hát Pekri Lőrincz merre van, mióta hátrál a kurucz? s te Ocskay*) te áruló gazember majd megfizett az Isten Pállfy helyett, a télen még porba hull fejed»...

Zug busan a tárogató tovább: «Van még bíró, él még az ur, örök igazság Istene, ne hagyd el nép a hitedet»...

Mit ér hit, ha nincs hívő, az Isten sem segítheti, s ez is mint annyi szép remény, a végeznélál halomra dől»...

Elhagynak jó vitézeid»... a nagy seregből mi marad? A lelkesedés s harezzi vágy nem hoz nekünk már több babért, a «fekete halál» közelg — családja várja az apát, az asszony és a gyermek sir, odahaza puhább az ágy, egy kis csapat maradt veled fejedelem»... «Legyen hát béke, ne okoljanak, s nekem rang helyett — idogen hazám.»

»Fejedelem, fejedelem nagyságodat én hirdetem, s e hang tulharog a távol messzeségen, erdőn, mezőn, tul tengeren, e hang elhalt századba kelt, de mig egy magyar szív dobog, e hang örökké élni fog. Vig dalom is bus nóta lesz, kesergő, mint az az idő, midőn honfi bu s gond között a «siralom» megszületett. Mormogó tengernek zugását ellestem, azt hallgattad egykor, ha hő imát küldtél szép Magyarországra, az mesélt te néked halhatatlanságról, nagy szívek harezáról, örök dicsőségről.

Ha meghallják szavam, dobbanjon meg a szív, mert hiszen diadal, lelkesedés, bánat volt e hang bölesője, feszüljön meg a kar és jusson a multból annyi fényes sugár a jelen időre, hogy büszkén gondoljunk reád fejedelem és büszkén a korra, mely tenni, küzdeni mert. Csodás nagyságodnak hirdetője leszek, ki jobban szerette népét, mint önmagát, aki a szent ügyért bátran szállt a sikra, s ha családás érte, bár vértett ez a seb, nemesen szenvedett. Törjenek bár össze, a hangom megmarad, a levegőbe rezg, megfogják érteni, apai örökség unokákra marad, rejtsenek a földbe, felfogok támadni és helyet török a népnek szívébe s belevésem tükrét a mult nagy időknék, hazaszeretetről, mélységes keservről szól a kurucz nóta»...

Legyen az álmod szép, mint a reményed volt, jusson fájjó hangon örökös hazádig, s tudd meg,

*) L. Rákóczi emlékirata.

hogy a nemzet, melyért küzdeni mertél, magasztalja, áldja dicső emlékedet.»

Száll messze, messze a tárogató mélabus hangja: «Fe-je-de-lem, fe-je-de-lem.» *Ibrányi Miklós.*

Róma nevezetességei.

(Vége.) — *Deák Antaltól.* — (7)

Lépjünk be a szobákba, melyekben szent Ignác lakott. Két kiesiny, egymásba nyiló cella. Nincs itt semmi ékitmény: egyszerűen meszelt falak, egy feszülettel, és egyéb semmi. Az első szobában a nagy szent tiszteletére kiváltságos oltárt emeltek.

Rákóczi bucsuja a határnál.

Pinció-hegy és a Szentháromság-templom.

Ha Rómában járunk-keünk, sokszor gyönyörű kertek mellett haladunk el. Nézzünk be egyikbe-másikba! Ezen kertek között első sorban a *Pinció-hegy* érdemmel említést. Ebből a kertből, mely jókora magaslaton fekszik, megláthatjuk az egész szent várost. Szép pálmafái, télen is virágzó rózsái és egyéb virágai kellemesen lepik meg az utast.

Fenn a dombon buja keleti tenyészlet üdvözöl. Árnyas platánok, eziprusfák, vastag husoslevelű kaktuszok, bóbítás fejű délszaki növények, százados komoly jegenyék és a többi.

Nem esoda tehát, ha az elegáns Róma diszfogatai százával járják körül e pompás köröndöt. A lombos bokrok mentén pedig a gyalog sétáló nép élvezi a Pinció-hegy üde levegőjét.

A Pinció-hegyen van egy templom is, mely a francia apácáké és a *Szentháromság* tiszteletére van szentelve. Május havában, szüz Mária kedves hónapjában, francia főuri családok leányai gyönyörűen szoktak itt énekelni.

Propaganda-palota és szent András-templom.

A Pinció-hegy lábánál épült a világhírű *Propaganda-palota*, hol azokat a papokat nevelik, akik a szélrőzsa minden irányában szétküldetnek, hogy mint hittérítők, a pogányok között hirdessék az Ur Jézus igaz evangéliumát.

Nem messze a Pinciótól fekszik *szent András temploma* (delle fratte), mely Ratisbonne esodálatos megtérése által világhirre emelkedett.

Saját leírása szerint, mint kereszténygyülölő hitetlen zsidó, pusztá kíváncsiságból lépett e templomba. Hirtelen valamely esodálatos erő által von-

Karácsonyfa.

zatva az Immaculata oltárkép elé került és elmerült a szép kép szemléletébe. Majd a földre borult s mikor önkívületéből fölösudott, ez volt első szava: »Keresztény vagyok!»

Legott megkeresztelték, hittant tanult és pappá szentelték. Az egykori zsidó a zsidók megtérítését tűzte ki életezéljéül. Később Jeruzsálemben megvásárolta Pilátus házát s abban zsidó fiukat és leányokat nevelt, természetesen a katolikus vallásban. Tekintélyes vagyonát mind erre a szent célra áldozta.

A magyarok temploma.

Talán érdekes lesz följegyezni azt is, hogy *szent István kerek templomát* (Rotondo) a magyarok templomának szokás nevezni, mivel ez a templom szent István királyunk védőszentjének tiszteletére épült. Ez a templom is van már körülbelül 1500 esztendő s kereknek azért hívják, mert három körbe van építve.

A magyar kispapok, kik Rómában piros reve-

rendát (gyalog biborosok!) viselnek, ebbe a templomba szoktak járni.

A templom mellett fekvő udvarban ma is láthatók a régi magyar királyok ezimerei; mert a klastromban századokon át magyar pálosbarátok laktak. S ez a másik oka, hogy a Rotondó-templomot a magyarok templomának nevezik.

Ghettó (zsidófertály).

Ha valaki nagyon kíváncsi, megnézheti a zsidófertályt, az ugynevezett *Ghettót* is. Róma városának ez a része meglehetősen piszkos. Hajdan a zsidóknak csak ebben a negyedben volt szabad lakniok; nappal üzérkedhettek a többi városrészben is, de mikor az esti harang Ave Mariára megkondult, minden zsidónak házába kellett vonulnia, mert a Ghettó kapuit bezárták.

IX. Pius pápa 1847-ben a zsidóknak megengedte, hogy Róma városának bármely részében lakhassanak, de a zsidók nem igen élnek ezzel a szabadalommal. Ugy látszik, jobban szeretnek egymás között.

A Ghettó boltjaiban sokszor értékes régiségre akad a kutató. Mikor IX. Pius trónralépett, a zsidók drága kehelylyel kedveskedtek neki, mert az új egyházfejedelem ezer skudit (körülbelül 5180 koronát) küldött a Ghettó szegényeinek.

Könnyező Szüzanya temploma.

A zsidófertály bejáratánál van *Könnyező Szüzanya* temploma.

Volt idő, mikor a zsidóknak — legalább 100 férfinak és 50 nőnek — hetenkint prédikációt kellett ebben a templóban hallgatni. De biz' annak nem lett fogamatja. Mert a zsidók kénytelen-kelletlen meghallgatták ugyan a rájuk erőszakolt prédikációt, szívük azonban megmaradt régi esökönösségében. S az áldott Szüzanya a zsidóknak ezen esökönössége miatt könnyez. Azért hívják e templomot a Könnyező Szüzanya templomának...

A nyilvános élet.

Igazán érdekes és megfigyelésre méltó Rómában a nyilvános élet. Bátran elmondhatjuk, hogy a szent város utczái világvárosias színben tűnnek föl; mert mint a kaptárban a méhek, úgy nyüzsög Róma utczáiban az emberáradat.

Az egyik olasz gyerkőcz gyufaskatyulyát nyom kezébe s ha akarod ha nem, azt meg kell vásárolnod. A másik czipődnek esik. Mondhatod neki, hogy amott a tulsó sarkon fényesítették: mindegy! Ő még nem fényesítette, különben is keféjével már megérintette lábbedett s mint a halál, el nem engedi zsoldját.

Némelyek igazán szép s aránylag olesó ékszereket árulnak, korallból, vagy pompás mozaik-kivitelben. De ha észreveszik, hogy balekkel van dolguk,

háromszoros árt követelnek. Itt csakugyan fitymálni kell az apró czikkecskéket, ha illő árban akarunk vásárolni.

Mint minden világváros, ugy Róma is bővelkedik az ugynevezett rikkanesokban, kik egetverő lármával kínálják többnyire liberális ujságaikat s Róma tereit és utait vérosszáju ujságaikkal elárasztják.

Nápoly és szent Januárus.

Van egy régi közmondás: Nápolyt látni és meghalni. A mi zarandokcsapatunkból is óhajtották néhányan látni ezt a világraszóló szépségű várost s egy plébános vezetése alatt átrándultak Nápolyba.

Nápolynak legnagyobb nevezetessége szent Januárus, aki itt van eltemetve. Mikor szent Januárus püspököt lefejezték, a nápolyi keresztények szent vérét szivaacsosál fölshivatták és két szentségtartó formájú palaczkba helyezték.

Szent Januárus mártír fejét szeptember 19—26, továbbá december 16-án és május első szombatján nyilvános tiszteletre szokták kitenni. Ilyenkor a két palaczkot is a szent fő mellé teszik, a teljesen megszáradt vérrel.

Csodálatos Isten az ő szentjeiben!

A szent fő mellé helyezett vér lassan folyékony lesz és fölbuzog, ugy hogy mindenki szabad szemmel láthatja a palaczkban a vérnek pezsdülését és a szent vér edényeit csókkal illetheti. Régi szokása a nápolyiaknak ilyenkor fölkiáltani:

— Evviva san Genaro! Éljen szent Januárus!

Sok angol és német vegyész csakis azért utazott Nápolyba, hogy a dolog mibenlétéről megbizonyosodják. És valamennyien elismerték, hogy a száraz vérnek fölpezsdülése *valóságos csoda!*

(Vége.)

Képeinkhez.

Karácsonyfa. A kis Jóska, meg Juliska sokat imádkoztak a kicsi Jézuskához. Kérték az angyalt is, hogy szép karácsonyfát hozzon. Hát csakugyan el is hozta; karácsony előestéjén megszólalt, csengetett a csengő. Jelezte az angyal, hogy már ott járt. Ucczú! beszaladott Jóska, meg Juliska a belső szobába. Ott volt a szép karácsonyfa. Csak ugy ragyogott rajta a fényes mindenféle. A két szófogadó gyerek odaborult az angyal által küldött karácsonyfa elé. Imádkoztak. Megköszönték a Jézuskának, hogy őket ennyire szerette. A jó szülőknek is megköszönték és boldog karácsonyi ünnepeket kívántak.

De volt is ott sok minden. Kocsi, ló, baba, ágyu, kicsi vasut és azt elő sem lehet számlálni, mi minden. Hanem mindezeknél több volt az öröm Jóska és Juliskánál, hogy szép karácsonyfát kaptak.

A falu bölcse. Nem bíró még, de lehet. Annyi szent igaz, hogy okosabb, bölcsőbb embör nincs a faluba. Legnagyobb bölcsessége abban áll Józsi bátyámnak, hogy tanácsokat ad az ügyes-bajos falusiaknak, de ő maga nem követi, Szóval, csak beszél, de nem tesz. Hát ez nagy tudomány, nagy bölcsesség. Kaparja ki más a forró burgonyát a parázsból,

a falu bölcse majd segít megenni. Azért bölcs ő kelme és hogy jó bölcsnek való képe van, azt tessék megnézni a képen.

Koczká-rejtvény.

— Lengyel Ferencztől. —

b	d	a	a
s	a	r	d
a	ó	s	a
a	a	r	b.

Ezen koczkákban a betűk ugy helyezendők el, hogy felülről lefelé és balról jobbra olvasva ugyanazon értelmet adják.

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.

Megfejtési határidő december hó 29.

A „Független Ujság“ 50. számában közölt talány megfejtése:

Hold.

Helyesen fejtették meg: Farkas Imréné, Hubchend Mariska, Jancsó Mariska, Máncsu Szilvia, Bánkövy Annuska, Faragó Klári, Szabó Mariska, Bánkövy Erzsike, Mészáros József, Lohsteiner József, Balázs János, Évald Jakab, Kóródi András, Baksay Antal, Fülöp József, Baráth János, *Kalmár Ferencz*, Nikolics Pál, Székely Sándor, Micsák György, »Sarudi kath. olv. kör.«

A sorhuzásnál *Kalmár Ferencz* (Kutas) neve jött ki elsőnek, kinek a kitűzött jutalomdíj gyanánt Péterfy Tamás »Közös sors« című kötetét küldöttük meg.

Apróságok.

A gyümölcsöző fa. — Kedves fiam! — fedd é a tanár az iskolában egyik hanyag és rosszviselétű tanítványát, — te naponkint kamaszosodol s csak nyugulsz, növekszel fölfelé, mint a fa. Ideje volna, ha már valahára kezdenél gyümölcsöket is hozni!

— Kérem alássan tanár ur — szólal fel a megdorgált mellett egyik kis pajtása, — ő már sokszor hozott gyümölcsöket. Tegnap is ebéd alatt beszökött a tisztelendő ur kertjébe s teli hozta a kalapját *pogácsa-almával.*

LEVELES-SZEKRÉNY.

Mindazoknak, akik szives, jókívánataikkal felkerestek, e helyen is boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk.

Arián Károly urnak. Felhasználjuk a cikket. Üdvözlét! — Petrus Jenő urnak. Hosszusága miatt már lehetetlen volt betenni. Bár hamarabb kaptuk volna. Jó ünnepeket kívánunk! — Györy Ödön urnak. A szerkesztő nevéből rejtvényt nem közölhetünk, mert ez hü-hó volna, amit kerülünk. Mást kérünk. — Micsák György urnak. Felhasználunk belőlük. — Farkas Imréné urnónek. Már

idejét multa. Pár héttel előbb szívesen hoztuk volna a talányt. — **A. K.** urnak, **Munkács**. Czikket kevés simitással alkalmilag közölni fogjuk. — **D. Gy.** urnak, **Ó-Könyi**. Közlegelőjük megmaradása érdekében a földmivelésügyi miniszterhez kell folyamodniok, mivel annak felosztása csak a földmivelésügyi miniszter engedélyével szabad. Arról, hogy egy községben nyomásos, avagy szabadgazdálkodás folytatását határozzák el, a gazdaktól függ. Hogy arra szavazni lehetne nem tudjuk, de azt hisszük, hogy a gazdák, amugy is a hasznosabb utat követik. — **Sz. S.** urnak, **Taczbá**. Sérelnes adóikvetés helyesbítése iránt tényleg a pénzügyigazgatóságához kell folyamodnia, oda azonban személyesen nem kell elmennie, beadhat egy folamodványt, amely után elintézik az ügyet. — **Cs. J.** urnak, **Orczi**. Az Orsz. M. K. B. Szövetkezet tagjai tényleg utasítva lettek és pedig kuriai határozat folytán a 100% utánfizetésre. Ezt meg kell fizetni; a mennyiben törvényes határozatról van szó. — **Jancsó Mariska** kisaszonynak, ifj. **Papp Lajos**, **Micsák György**, **György Ödön** uraknak: a „Góbéságok” ezimű kötetet, mint ajándékot, postára adta az írója.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:

RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Budapesti placci árak.

Budapest, 1901. december 21-én.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 16:90—17:80 K. **Rozs** 13:90 K-tól 14:60 K-ig. **Árpa** 11:60 K-tól 12:50 K-ig, jobb minőségű 14:50 K-tól 17:00 K-ig. **Zab** 14:80 K. **Tengeri** 10:50 K.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	26:60	25:80	24:80	24:00	23:50	22:60	21:80	19:20	11:80

Buzakorpa finom 8:80 K, durva 9:00 K.

Egyéb magvak: *mák* 28—32 K 1 q., *bab* fehér nagyszemű 3—14 K, aprószemű 14—16 K, *tarka* 10—12 K, *lencse* 18—36 K, *sorsó* héjas 18—38 K, *lóhere* 46—55 K, *luczerna* 48—54 K *baltaczim* 12:50—13:50 K.

Takarmányvásár. Réti széna 460—600 fillér, muhar 500—600 fillér, zsupszalma 300—350 fillér, alomszalma 220—280 fillér.

Juhvásár. Belföldi hizalt ürü 28—36 K.

Sertésvásár. Elsőrendű 320—380 kg. nehéz 91—93 filér, 280—300 kg.-mos 90—94 fillér, öreg 300 kg.-on tuli 89—91 fillér, szerb 84—90 fillér.

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 62—68—, középminőségű 54—62—, alárendelt minőségű magyar ökör 40—54—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 36—52:00, magyar tehén középminőségű 42—64:00, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 36—, 58:00, szerbiai ökör jobb minőségű 48—54—, kivitel —, középminőségű 32—38—, szerbiai bika 40—54—, szerbia bivaly 32—36—, kiv. 50— koronáig métermázsánként élsúlyban Élő borju 66—96 K.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. Tyuk páronként 3:00—4:50 K, csirke 1:30—1:80 K, kappan hizott 3:00 K.—5:00 K. Rucza 4:50—6:50 K. Lud hizott 12—15 K. Pulyka sovány 7—8 K.

Tojás alföldi 82—96 K, erdélyi 74—85 K, ládánként. Tea. tojás 100 drb 5:20—5:60 K.

Tejtermékek. Teavaj 1:80—2:10, tejföl 64—80 fillér literenként, főzővaj 1:40—1:50 K, tehénturó 12—14 fillér kg.-ként.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés K. 0:00—0:00 1 q 3:00—7:00 Petrezselyem 100 kötés 0:00—0:00, 1 q 5—8—, zeller 100 drb 1:60—3:00, karalábé 1:00—1:60, vöröshagyma 100 kötés 0:—drb 0:00 q 6:40—7:60, foghagyma 28—30—, vörösrépa 100 drb. 1—1:20, fehérrépa, fejeskáposzta 5:00—9:00—, kelkáposzta 100 drb 1:60—2:00, vöröskáposzta 08—14—, fejesaláta 4:00—5:00, kötött saláta 0:00—0:00, burgonya rózsá 1 q 3:00—3:60, sárga 3:60—4:00.

TÉLI-IDÉNY Szecskavágógépek

kézi és erőhajtásra.

19012.

RÉPAVÁGÓK.

Kiváló munkabírásu

„RAPID“ darálógépek.

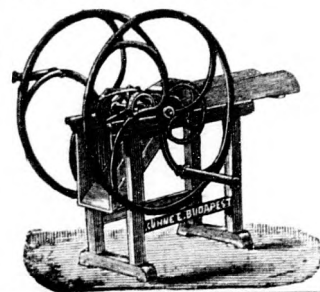
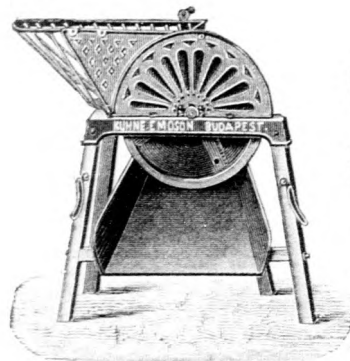
Teljes takarmánykamara felszerelések, melyek sok évi tapasztalatok alapján a helyi viszonyokhoz mérten díjmentesen tervezetnek, legjobb szerkezetben és gondos kivitelben szállítanak

KÜHN E.

mezőgazdasági gépgyára által.

FŐRAKTÁR: BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57 a. sz.

Gyár: MOSON, Mosonm v. m.

Ventzki-féle szabad. takarmányfüllesztők.

Erőhajtásra

Casali-féle szab. kukoriczamorzsolók rendkívüli munkaképességgel.

Pecsenye malaczo

a közelgő újévre, nemkülönben

hizott pulykát, kappant

és egyéb

hizott baromfit és vadat

a karácsonyi ünnepekre legelőnyösebben értékesít a

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
Budapest, Központi Vásárcsarnok.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

1901. évi forgalom 26000 zsák
Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
 figyelmét
a budapesti
gyapju-aukceziókra

melyek az év folyamán több sorozatban,
 nevezetesen

július és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
 Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében a
KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR
1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR” ezen nyolczadik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár” ára a „Független Ujság” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „FÜGGETLEN UJSÁG” kiadóhivatalában,
 BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Kurcz Lipót és Társa

photocinkográfiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
 typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöztetnek.

101708/901. számhoz.

Hirdetmény.

A kiséri áll. méneshirtok 1901/192. évi mintegy

6500 métermázsa 44 kg: hl. súlyu zab

szükségletének biztosítása céljából

folyó évi december hó 19-én

zárt ajánlati versenytárgyalás tartatik.

Pályázók egy koronás bélyeggel és 5% bánatpénzzel felszerelt ajánlatukat legkésőbb december hó 19-én délelőtt 10 óráig a méneshirtok igazgatóságának Kiséren nyújthatják be.

A versenytárgyaláson gazdák is részt vehetnek, ha legalább 200 q. 44 kgos zabbal rendelkeznek és ekkora mennyiségnek szállítására kötelezettséget vállalnak.

Részletes feltételek a gazdasági főigazgatónál (Budapesten, földmívelésügyi miniszterium) és a méneshirtok igazgatóságánál megtekinthetők.

Budapest, 1901. december 8-án.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

== Nyolczadik évfolyam. ==

Egy magyar ember sem nélkülözheti a legolesőbb és legjobb
magyar heti ujságot, a

„FÜGGETLEN UJSÁG“

társadalmi és mezőgazdasági képes hetilapot,

a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének“

hivatalos közlönyét a magyar gazdák számára.

Felelős szerkesztő: **SZILASSY ZOLTAN**, az orsz. magyar gazd. egyesület titkárja.

Földbirtokosok, bérlők, gazdatisztek, kisgazdák, iparosok és
magánzók egyaránt haszonnal és élvezettel olvashatják

a „*FÜGGETLEN UJSÁG*“-ot,

a magyar gazdaosztály igaz barátját.

Előfizetési ára: Egy évre 6 korona. Félévre 3 korona.

A „Független Ujság“ a magyar polgári osztály, kisgazdák, kisiparosok érdekeiért küzd, és a tisztességes munka megvédelmezését sürgeti. *Gazdasági cikkei* a folytonos tökéletesedésre adnak utmutatást, *szépirodalmi közleményei* a sziv nemesítésén, az elme szórakoztatásán kívül, a *valódi magyar nemzeti szellemnek és vallásos irányynak* istápolását és terjesztését tüzték ki feladatuknak.

A „FÜGGETLEN UJSÁG“-ot a legelső magyar írók írják.

Szépirodalmi részének munkatársai: *Bársony István, Gerley Széver, Hegedüs András, Magyar Gyula, Péterffy Tamás, Petrus Jenő, Pósa Lajos, Szilassy Cézár.* **Lapunk** **szövetkezeti és gazdasági részének munkatársai:** *Ágh Endre* író, *Balogh Elemér*, a «Hangya» vezérigazgatója, *Baly Kálmán*, urad. kasznár, *dr. Bernát István*, közgazdasági író, *Czájlik István*, földmives isk. igazgató, *Cserhádi Sándor*, gazdasági akad. tanár, *Csernay Odön, Hajdu István*, urad. kasznár, *Hosszu Albert*, földmiv. isk. tanár, *Hreblay Emil*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Jankó Szilárd, Jeszenszky Pál*, orsz. magy. gazd. egyleti titkár, *Kerpely Kálmán*, gazd. tanintézeti tanár, *Löcherer Andor*, közzgazd. író, *Monostori Károly*, állatorvosi akad. tanár, *Praznovszky Ágost*, urad. kasznár, *Rovara Frigyes*, urad. igazgató, *Rubinek Gyula*, országos magyar gazd. egyes. titkár, *K. Ruffy Pál*, uradalmi főtiszt, *Sporzon Pál*, gazdasági tanint. tanár, *Stanchich Béla*, az Országos Központi Hitelszövetkezet ellenőre, *Száhlender Gyula*, urad. építészeti intéző, *Szalay János*, m. kir. állattenyésztési felügyelő, *Szilassy Zoltán*, o. m. g. e. titkár, *Sztankovics János*, gazd. tanint. tanár, *Wimmer Károly*, a „Borászati Lapok“ v. t. szerkesztője.

A „Független Ujság“ képeit a legelső magyar
művészek készítik.

Levélsekrcényében minden kérdésre megbizhatóan és pontosan válaszol.

A „Független Ujság“ olcsóságával (egész évre 6 korona
félévre 3 korona) főleg a szerényebb
viszonyuak igényeinek felel meg, de a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Előfizetési pénzek a kiadóhivatalba, (Bpest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek) küldendők.

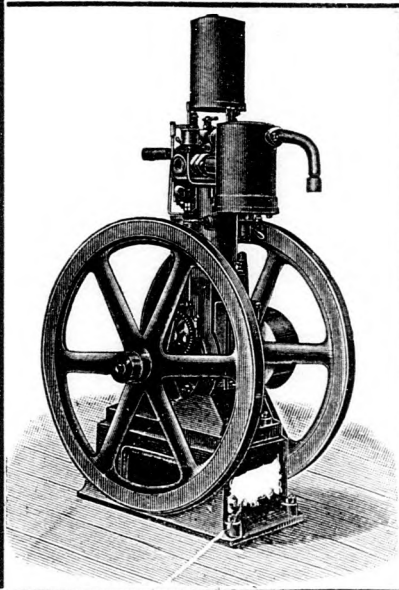
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink

(Bánki szabadalma).

adómentes ásványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhol felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

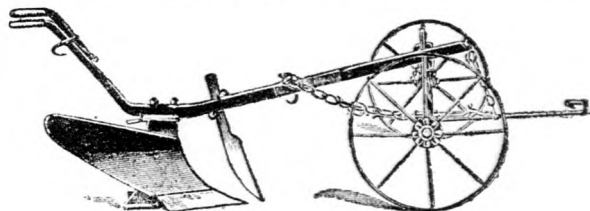
Árjegyzéket kivá
natra küldünk.

BÄCHER RUDOLF

kizárólagos ekegyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Egy és többvasu aczélekéi, és talajművelő eszközei elismert elsőrangú gyártmányok.

MELICHÁR FERENCZ

kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

A világhírű

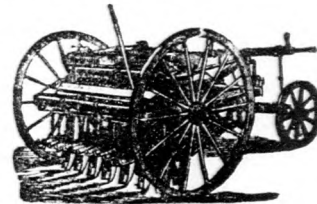
„Unicum Drill“ sorbavető gépek

ugy sik mint hegyes talajon egyaránt kitűnően dolgoznak. Valamennyi magnem egy és ugyanazon vetőkorongokkal, a fogaskerekek kicserélése nélkül vethető.

Magyarországi vezérképviselő:

**Szücs
Zsigmond.**

Kívánatra árjegyzék ingyen és bérletve.

A filoxera, a peronospora, az oidium és sok más szőlőbetegséggel való küzdelem tudományá tette a szőlőművelést.

Aki nem tanul, az nem ért hozzá, aki nem ért hozzá, az nem szüretel.
Tanulni csak olvasással lehet.

Az amerikai szőlők, a szénkénegezett és a homoki szőlők műveléséhez nem ért a régi szőlőműves, de megtanítja reá a

„Borászati Lapok“

mely már 33 éve jelen meg minden vasárnap.

Az ország első szaktekintélyei, a legelőkelőbb szőlőtermelők és borászok írják meg benne, mit hogyan kell tenni, hogy jövedelmező legyen ezentul is a szőlőművelés.

Szerkeszti és kiadja:

Felelős szerkesztő:

Baross Károly.

Dr. Drucker Jenő.

Tartalma gazdag, kiállítása fényes, előfizetési ára mégis olcsó!

Ha csak egy kézfogást tanul belől a legkisebb szőlőtermelő, vagy egy kérdésre kap választ benne, busásan ven fedezve az előfizetési ára

Azért olvassa, pártolja, terjessze, ajánlja, szeresse minden szőlőtermelő a

„BORÁSZATI LAPOK“-at.

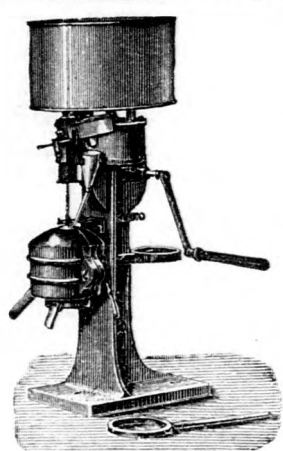
A minden vasárnap megjelenő, gazdag tartalmu és dusan illusztrált lap előfizetési ára:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Előfizetési pénzek postautalványon a

„Borászati Lapok“ kiadóhivatalába,

Budapest, Üllői-ut 25. szám küldendők.

Tessék mutatványszámot kérni, ingyen küldjük!

A „Melőtte“

jelenleg a legjobb és legolcsóbb

tej- főlözőgép

(Magy. szabad. 20232. sz.)

mert

a következő előnyökkel bír:
Legtartósabb szerkezet!
Legnagyobb munkabírás!
Legkönnyebb hajtás!
Legtökéletesebb főlözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

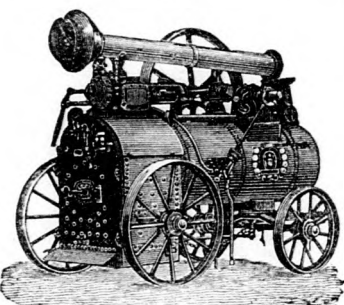
Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

Mindennemű tejjgazdasági gépek.

A magyar kir. állam-vasutak gépgyára gazd. gépeinek eladása.

Használt és jól javított gőzcséplőkészletek. Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG)
vezetői PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFŐLÖZŐ-GÉPEK)
MINDENMŰ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.
* BUDAPEST *
V., Báthory-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. sz., II. em.

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölessel támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokká minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság

BRAUSWETER JÁNOS
SZEGEDEN 1847

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÉPÍTŐ

CS-ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB. KRONOMETER ÉS MŰÓRÁS FOLTALÓJA. A REMONTŐIR INGAÓRÁKNAK STB. STB. JAVÍTÁSOK 5-EVI JÓTALLÁS MELLETT.

ORAK ÉKSZEREK
10-EVI JÓTALLASSAL
KÉSZPENZERT, VALAMINT,
RÉSZLETFIZETÉSRE
KÉPES ÁRJEJYZÉK INGYEN

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kénsavas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kénsavas káli tartalommal,

továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.